

ΝΕΟΣ ΒΑΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΙΖ', — 31 Δεκεμβρίου 1923. — ΤΕΥΧΟΣ Δ'.

ΝΕΑΡΑΙ ΑΛΕΞΙΟΥ ΚΟΜΝΗΝΟΥ

Τὸ ὑπ' ἀριθμὸν Ι'ΞΠ' κατάλοιπον ἀποτελούμενον ἐκ φύλλων ἑξὶ περιέχει τὰ ἀκόλουθα:

1. Διάταξις τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ.

Ἄρχ. «Ἡ βασιλεία μου καὶ νόμῳ στοιχοῦσα καὶ θεοῦ φόβῳ στοιχειομένη χρυσόβουλλον λόγον ἐξέθετο τῷ μεγαλεπιρνεστάτῳ πρωτοκουροπαλάτῃ καὶ μεγάλῳ δρουγγαρίῳ τῆς εἰγλας».

καὶ τελευτᾷ «οὔτε δικαστῆς οὔτε βασιλεὺς δυσσεβέστατον ἐαυτῷ κακοδοξίας προσάψειεν ἐγκλήμα διὰ θάλψιν τῶν νεωτέρων τὸ θεῖον ὑβρίζεσθαι μὴ ἀπαρνούμενος ὄνομα».

2. Ἐτέρα νομοθεσία τοῦ βασιλέως κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ἐν δυσὶ κεφαλαίοις ἀπηρτισμένη.

Ἄρχ. Ἐνὶ μεν. τῶν ὑποθέσεων τεμνομένων διόρκου καὶ διὰ τριμήνου ἐκδιδαζομένων εἰ ἐν τῶν μερῶν εὐρίσκεται ἀπειθοῦν»

καὶ τελευτᾷ «καὶ τοῖς κατ' αὐτάς συναλλάγμασι προβαίνειν ὀφείλοντας ὄρκους ἐπὶ προαιρέσει τάχα τῆς ἀποκαταστάσεως διὰ τοῦ παρόντος θεσπίσματος ἐκφυλοφορήσας τοὺς λοιποὺς κατὰ τὴν τῶν νόμων ἰσχὺν ἐρρῶσθαι ἐπέτρεψεν:—»

Ἐν ἀρχῇ τοῦ ἀντιγράφου σημειοῦται «Παντοκράτορος κ. 234 φ. 423α» καὶ ἐν τέλει «Πρὸς τὴν ῥάχιν ὁ κώδιξ βραχεῖς ποτε, ὡς φαίνεται, ἔπαθε βλάβην τινὰ καταστάσεως τῆς ἀνα-
ΝΕΟΣ ΒΑΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ ΤΟΜ. ΙΖ'.

γνώσεως λέξεων τινῶν πρὸς τοῦτο τὸ μέρος ἀδυνάτου. Ὁ κ. ἔχει φ. 547 εἰς ἃ προσθετέα 10 ἄσχετα καὶ κείμενα ἐν ἀρχῇ καὶ τῷ τέλει αὐτοῦ.

Τὸ πρῶτον, ἡ νεαρά τοῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ, ἔχει ἔκδοθῆ ὑπὸ τοῦ Zachariæ a Lingenthal ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ Jus Graeco-Romanum Pars III Novellae Constitutiones σελ. 342 ἔ ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Ἡ γεγонуῖα νεαρά παρὰ τοῦ βασιλέως κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ περὶ ὄρκου σωματικῶ τῶν ἀρτηλικῶν καὶ τοῦ μὴ ἔχειν αὐτοὺς ἀποκατάστασιν μετὰ τὸ τελεσθῆναι παρ' αὐτῶν τὸν τοιοῦτον ὄρκον». Συγκρίνοντες τὸ ἡμέτερον κείμενον πρὸς τὸ ἐκδοθὲν εὐρίσκομεν ὅτι τὸ ἡμέτερον εἶνε ἀκέραιον καὶ κολοβόν. Ἴδου πῶς ἀρχίζει τὸ ἡμέτερον κείμενον «Ἡ βασιλεία μου καὶ νόμῳ στοιχοῦσα καὶ θεοῦ φόβῳ στοιχειουμένη χρυσοβουλλον λόγον ἐξέθετο τῷ μεγαλειφανεστάτῳ πρωτοκουροπαλάτῃ καὶ μεγάλῳ δρουγγαρίῳ τῆς βίγλας τῷ περιποθῆτῳ αὐτῆς γαμβρῷ δι' οὗ διωρίσατο γενικῶ καὶ καθολικῶ διατάγματι παρὰ δικαστηρίῳ παντὶ τὴν κατὰ σωματικῶ ὄρκου ἀποκατάστασιν ἀπρόσδεκτον εἶναι καὶ ἀπαράδεκτον καὶ διάταγμα κελεύει ὑμῖν πᾶσι τοῖς τῶν δικαστηρίων προεστηκόσι τὸν τοιοῦτον χρυσοβουλλον καταστρῶσαι λόγον ὡς ἔχει τὴν εἰδήσιν τοῦ γενικῶς ἐκφρωνηθέντος θεσπίσματος τοῦ κράτους ἡμῶν καὶ κατὰ τὴν ἐν αὐτῷ περίληψιν τῶν τοιουτοτρόπως παρεμπιπτόντων φάκτων τὴν ἀπόφασιν ἐκφέρηται μηνὶ Ἰουνίῳ γ' ἰνδικτιῶνος ἔτους στρπθ. Ὁ πρωτοκουροπαλάτης κύρ Μιχαήλ καὶ τῆς βίγλας μέγας δρουγγάριος τὴν ὅλην ἧς οὐσίας οἰκονομίαν ἀναδεξάμενος»

Μετὰ τὴν διάφορον ταύτην ἀρχὴν συμφωνεῖ πρὸς τὸ ἐκδομένον κείμενον (ἀν. ἀν. σελ. 344ε). Τελευτᾶ δὲ τὸ ἡμέτερον κείμενον εἰς τὸ «διὰ θάλψιν τῶν νεωτέρων τὸ θεῖον ὑβρίζεσθαι μὴ ἀπαρνούμενος ὄνομα» ἐνῶ τὸ ἐκδομένον προσθέτει ἔτι ὀκτώ ἐντύπους στίχους (πρβλ. ἐν. ἀν. σελ. 347). Συγκρίνον-

τες τὰ δύο κείμενα εὐρίσκομεν διαφοράς τινάς ἀποτελουμένας ἰδίᾳ ἐκ παραλείψεων τοῦ ἡμετέρου κειμένου οὔτινος καὶ τούτου ἔνεκα καθίσταται περιττὴ ἡ ἐκδόσις.

Τὸ δεύτερον ἔχει ἐκδοθῆ ἔν μέρει ὑπὸ τοῦ Κ. Ράλλη ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Zwei unedirte Novellen des Kaiser Alexios Komnenos (Athen, 1898 σ. 7—8) ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 88 κώδικος τῆς ἐν Ἀνδρῶ μονῆς τῆς Ἁγίας (πρβλ. Καταλογ. κωδ. τῆς ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἀνδρῶν μονῆς τῆς Ἁγίας Σπ. Λάμπρου ἐν Ἐπειτηρίδι Πιερνασοῦ Β' (1898) σελ. 218). Τὸ ὑπὸ τοῦ Ράλλη ἐκδοθὲν κείμενον ἀποτελεῖ μικρὸν μέρος τῆς νεαρᾶς τοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ,¹ ἦν τούτου ἔνεκα ἐκδίδομεν κατωτέρω.

Κ. Ι. Δ.

**Ἔτέρα νομοθεσία τοῦ βασιλέως κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ.
ἐν δυοὶ κεφαλαίοις ἀπηρτισμένη. —**

Ἐνὶ μὲν . . . τῶν ὑποθέσεων τεμνομένων δι' ὄρκου καὶ διὰ τριμήνου ἐκβιβαζομένων, εἰ ἐν τῶν μερῶν εὐρίσκεται ἀπειθοῦν, μὴ τρισ[σά]κις ἐπιφωνεῖσθαι διὰ μαρτύρων ὡς πρὶν ἦν καθ' ἕκαστον μῆνα τῆς ἐπιφωνήσεως γινομένης, ἀλλὰ μετακαλεῖσθαι τὸν ἀπειθοῦντα παρὰ τοῦ δικάζοντος καὶ διὰ σημειώματος τοῦτο ἐπιφωνεῖσθαι ἄχρι τρίτου καὶ οὕτω χωρὶς ὄρκου καταδικάζεσθαι· ἐτέ[ρω δὲ κεφαλαίῳ] ὥστε μὴ γίνεσθαι ὄρκους σωματικούς παρὰ τῶν ἀρηλίκων, εἰ δὲ φθάσοιεν τοῦτο ποιῆσαι, μὴ ἀποκλιῖσθαι . . . δὲ καὶ τοὺς ἤδη φθάσαντας προβῆναι ὄρκους, ἀλλὰ καὶ τοὺς παραβαίνοντας ὑποβάλλει ποιναῖς. Ὅσον τὸ τῆς ἡμετέρας φύσεως σύγκριμα ὀλισθηρόν πως εἶναι δοκεῖ πρὸς τὰ χεῖρονα τῆς ἐπικρατείας

1. Τὸ ὑπὸ τοῦ Ράλλη ἐκδοθὲν κείμενον ἀρχ. *Ὁ προβεβασιλευκὸς κῆρ Μιχαὴλ ὁ Δούκας πρὸς πονηρίαν ἀνθρώπων καὶ γνώμης δυσχέρειαν· καὶ τελευτᾷ «κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν δικασιῶν διάγνωσιν καταδικαζομένου» τοῦ δὲ πρὸς τὸν ὄρκον μὴ ἀναποδίζοντος ἀντὶ ὁμομοκότος λογιζομένου».

E. T. Z. P. K. E. II
IQANNINA 2006

τῆς ὕλης νικώμενον τοσαῦτα φρεσθαι τὰ κακὰ καὶ γόνιμον εἶναι τὴν πονηρὰν προαίρεσιν παρ' ἡμῖν, ἐπόμενόν ἐστίν καὶ ἀκόλουθον πολύχουν δὲ σπέρμα κακίας, τὴν βλάστην ὁσημέραι ποιοῦμενον ἀποτίλλειν ἅπαν καὶ ἀνασπᾶν, ὡς λίαν ἐστίν ὀσπεργόν τι καὶ δυσχερές· ὡς μόνη πάντως τῆς τελευταίας ἡμετέρας τῆς κοσμικῆς ἀλλοιώσεως παυσόμενον τῆς φθορᾶς κατὰ δέ γε τὰ ἐγχωρεῖν τέμνειν τε καὶ κολοῦειν τὴν αὐξήσιν· καὶ ὅπη παρέρκει τὴν φυὴν ἐμποδίζειν, ὅσιον τοῦτο καὶ θεοφιλές, ἀλλὰ τί δήποτε ὁ λόγος ταυτὶ προαναφρονεῖ; Ὁ προβεβασιλευκὸς κύριος Μιχαήλ ὁ Δούκας πρὸς πονηρίαν ἀνθρώπων καὶ γνώμης δυσχέρειαν προθυμηθεὶς ἀντιτάξασθαι, ὡς ἐν νεαρῷ θεσπίσματι διετάξατο, τοὺς ἐξ ἀποφάσεως δικαστικῆς εἰς ὄρκον συνωθούμενους μὴ ἐπὶ μακρὸν τὸν τῆς δίκης ἐκβεβασμένον ὑπερτίθεσθαι, ἀλλὰ τὸν ὁμόσαι ἀναγκαζόμενον κἂν ἐνάγων κἂν ἐναγόμενος ἢ τῷ δικαστικῷ κελεύσματι πειθαρχεῖν, κατὰ δὲ τοῦ ἀπειθοῦντος καὶ ὑπερτιθεμένου τριμηνιαίας ἐγγράφους ἐπιφωνήσεις γίνεσθαι καὶ οὕτω τούτου μὴ εὐπειθοῦντος κατὰ τοῦ [δυσχερ] οὔς πρὸς πειθῶ ἐξάγεσθαι τὴν ἀπόφασιν. Καὶ ταῦτα νομοθετήσας ᾤθητι τι καίριον καταπράξασθαι· [ἐλάνθανε] δ' ἄρα τοὺς τῶν ἀνθρώπων πονηροτέρους, μηδὲν ἐπέχειν δυναμένους· ὡς γὰρ οἱ ἐγκαταδεδυκότες μῦες τῆς γῆς τοῖς χηραμοῖς τῆς ὑπ' ὄψιν συγχωσθείσης ὀπῆς παρὰ τῶν γεωργῶν ἄλλην ὀρύττουσι καὶ πρὸς φῶς πάλιν ἐξαναδύονται, οὕτω καὶ οὗτοι, τῆς ἐπὶ ταύτην ἀνασταλέντες, ἐτέραν ἐτρέποντο· καὶ οἱ πλείους ἢ σχεδὸν ἀπαξάπαντες τὰ κατὰ τούτων ἐπιφωνητήρια ἐγγράφα ἀνεπίγνωστα εἶναι τούτοις διενιστάμενοι, ὄρκῳ τῶν ὑπογραψάντων δεβαιουῖσθαι αὐτὰ διατείνονται· οἱ δὲ μοχθηρότεροι τῶν ἐγκαλουμένων καὶ διαβολῆν κατὰ τῶν μεμαρτυρηκότων ζητοῦσι καὶ συμβαίνει τὸ τῆς δίκης τέλος ἀρχὴν ἐτέρας γίνεσθαι δίκης· ἀλλὰ δὴ καὶ ὄρκου μὴ γινομένου ἑνός, ὄρκους ἐτέρους τῶν ἐν τοῖς πρακτικοῖς ὑπογραψάντων ἀκολουθεῖν· κἂν τεῦθεν ἐπὶ πλέον τὸ θεῖον

κινουτομείσθαι οἷα πέρ ἀνθ' ἑνός ὄρκου ἐξ ἀνάγκης πολλῶν τελε-
 σιουργουμένων οἷς ἡ βασιλεία μου περιαλγήσασα ἐπέιπερ εἰς
 γνῶσιν ἤλθε τῶν γινομένων δίκαις ἐνθεμιστεύουσα καὶ στῆναι
 πρὸς τοιαύτην χύσιν κακίας καθ' ὅσον οἷόν [τε] μηχανωμένη,
 κάλλιστόν τι τοῦτα ἐσκέψατο· καὶ ὡς ἐν τύπῳ γενικοῦ διατάγ-
 ματος τὸ κατασκερθὲν ἐκθέσθαι εὐδόκησε· διορίζεται γὰρ
 μηκέτι ἀπὸ . . . τῆς ἀρχῆς τοῦ μαρτίου μηνὸς τῆς νῦν ἐνι-
 σταμένης ἰνδικτιῶνος ἐπιρῶνησιν ἐμμάρτυρον καθ' οἰουδήτινος
 προσώπου προβαίνειν ὄρκον τετελεχέναι ὀφείλοντος, ἀλλὰ τὸν δι-
 καστήν ὡς τὸν ὄρκον ἐπάγει δι' ἀποφάσεως τρισσάκις ἐν μηνιαίοις
 δικαστήμασι μετὰ τὴν τοῦ παρεκβολαίου ἀπόλυσιν μετακαλεῖσθαι
 τὸν ἀπειθῆ καὶ αὐτοπροσώπως τοῦτον ἐπὶ δικαστηρίου ἐπιρῶ-
 νεῖσθαι καὶ τὴν ἐπιρῶνησιν διαλαμβάνειν ἐν σημειώματι καὶ
 οὕτως τριμηνιαίου παρερχομένου καιροῦ καὶ τῆς αὐτοπροσώ-
 που τοῦ δικαστοῦ διαλαλιᾶς εἰς οὐδὲν ἀνύσιμον καταντώσης
 παρὰ τοῦ ἀπειθοῦς αὐτοτελετῆ τὴν καταδίκην κατὰ τούτου ἐκφέ-
 ρεσθαι τοῦ μὲν ὁμόσαι ὀφείλοντος καὶ μὴ ὁμνύντος κατὰ τὴν
 ἀπὸ τοῦ δικαστοῦ διάγνωσιν καταδικαζομένου, τοῦ δὲ πρὸς τὸν
 ὄρκον μὴ ἀναποδίξοντος ἀντὶ ὁμωμοκότος λογιζομένου ἄγει
 παρ' αἰτίαν τοῦ ἀντιδικοῦντος αὐτῶ τὸν ὄρκον τελέσαι οὐ δύνα-
 ται. Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἡ βασιλεία μου καθολικῶς διετά-
 ξατο λόγῳ· καὶ οὕτως ἔσται παρὰ τοῖς δικαστηρίοις πᾶσι τὸ
 διάταγμα τοῦτο κρατοῦν καὶ πολιτευόμενον. Ἐπεὶ δὲ κατὰ
 σωματικοῦ ὄρκου μὴ δίδοσθαι τοῖς νεωτέροις ἀποκατάστασιν
 ὁ παλαιὸς νόμος ἐπέσκηπτε καὶ ἡ βασιλεία μου ἀμφιβολία
 δαιτησασα δίκης, τῷ θεῷ μέλει(;) τὴν βροπὴν ἐχαρίσατο καὶ
 διὰ χρυσοβούλλου γραφῆς ὡς ἐν τύπῳ γενικοῦ διατάγματος
 τὴν ἀποκατάστασιν τοῖς ὁμωμοκόσι νέοις ἤρνήσατο, οἱ δὲ γε-
 ταβελλίωνες ἀνεπιστημόνως τὸ διάταγμα ἐκλαδόμενοι ὑπώ-
 πτευσαν ἐπιτρέπειν τὴν βασιλείαν μου κατὰ τὸ ἀκώλυτον τοὺς
 νεωτέρους ὁμνύειν καὶ τὰ ὑπ' αὐτῶν γινόμενα κυροῦν συναλ-
 λάγματα· κάντεῦθεν ὄρκων τοιοῦτων παρακολουθούτων τοῖς

συμβολαίοις ἐγγράφειν τοὺς ἀφήλικας τὸν σωματικὸν ὄρκον τελεῖν ἐπὶ τῆς νομοθεσίας τῆς βασιλείας μου· ἀλλὰ καὶ οἱ μοχθηρότεροι τῶν ἀνθρώπων τὴν τῶν συμβολαιογράφων ἀνεπιστημοσύνην ὡς ἔρμαιον ἐνταυθοῖ λογισάμενοι τοὺς ἀφήλικας ὑποτρέχουσι καὶ τῷ βάρει τοῦ ὄρκου τούτου συσφίγγουσιν, οὐ μὲν οὖν ἔδοξεν ἀνεκτὸν τῇ βασιλείᾳ μου ἀθεράπευτον τοῦτο παραλειφθῆναι καὶ διορίζεται τοὺς μὲν ἤδη φθάσαντας συντελεσθῆναι σωματικοὺς ὄρκους ἔχειν τὸ ἐνεργὸν καὶ κατὰ τὴν ἀπὸ τῶν νόμων ἰσχύον, ἀρνητέαν εἶναι τὴν ἀποκατάστασιν τοῖς ἀφήλιξι· τὸ δὲ ἀπὸ τοῦδε ὄρκου σωματικὸν τελούμενον παρὰ ἀτελοῦς ἐπὶ συναλλάγματι γινομένῳ πρὸς ἐντελῆ, μηδαμῶς πολιτεύεσθαι· εἰ καὶ ὁ παλαιὸς τοῦτο νόμος ἐπέσκηπτε μηδὲ ἀδειαν εἶναι τοῖς τελείοις ὄρκον σωματικὸν λαμβάνειν ἐξ ἀτελοῦς, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐννομον ἡλικίαν εἰ γε πράττειν μέλλοιεν τὸ συνάλλαγμα ἀνεπισφαλῶς ἢ καὶ τῶν χρόνων ἐνδιόντων ἴσως διὰ κουρατώρων ἐνόμ[ως] ἐξασφαλιζέσθαι καὶ δικαστικῆς ἀκριβοῦς διαγνώσεως, ἀλλὰ μὴ τὴν τῶν νέων ὑποσύρειν ἀπλότητα καὶ τὰ δίκαια τούτων διὰ τοῦ ὄρκου ὑποσυλᾶν· ὅτι καὶ τοῖς νόμοις πολλή τις ἐστὶν ἡ φροντίς μὴ περιγράφεσθαι τοὺς ἀφήλικας· οἷς καὶ ἡ βασιλεία μου ἐπομένη, τὸ ἀζήμιον μὲν τούτοις περιποιεῖται κατὰ τὴν ἐκεῖθεν ἀκρίβειαν· πλὴν ἐν τοῖς συναλλάγμασι ἐνθα κουράτωρος ἀυθεντία εὐρίσκεται, οὐδὲν ἀπεικὸς καὶ περιγραφὴν ἀναφαίνεσθαι, τοῦτο οἰκονομεῖ καὶ ὡς ἐν γενικῷ διατάγματι τύπῳ εἶνα εἰ μὲν ἀχρι μοίρας δεκάτης τοῦ ὄλου πράγματος ἐφ' ᾧ τὸ συνάλλαγμα γίνεται ἢ περιγραφὴ ἀναφαίνεται, τὸ μὲν γεγονὸς πάγιον μένει καὶ ἀπαρεγγεῖστον, τὸ δ' ἀζήμιον περιποιεῖται τῷ νέῳ διὰ τῆς τοῦ κουράτωρος ἀγωγῆς, μηδὲν τοῦ συναλλάτοντος ἐνταῦθα ὄλως εὐθυνομένου ἢ τοῦ γεγονότος περιτροπὴν δεχομένου τινά, εἰ καὶ ὁ παλαιὸς νόμος τάναντία ἐνταῦθα διαταττόμενος φαίνεται· εἰ δὲ ὑπὲρ τὴν δεκάτην ἢ περιγραφὴ ἀναφαίνεται ἐντεῦθεν συναλλάξαντος καὶ τῆς ἀπὸ

τῶν νόμων τυγχάνειν ῥοπῆς· καὶ δὴ τούτων οὕτω διαταχθέντων, εἴ τις ἀπό γε τοῦ νῦν ὄρκον τοιοῦτον ἐξ ἀτελοῦς δεξέται, καὶ συμβολαιογράφος τὸ συνάλλαγμα ἀπαρτίζων μνημονεύσει τοῦ ὄρκου, ἐνταῦθα ὁ μὲν νέος τῷ δεσμῷ τοῦ ὄρκου περισχεθεὶς ἐπὶ τὴν ἀποκατάστασιν οὐκ ἐλεύσεται, ὁ δὲ τοιοῦτον ὄρκον δεξάμενος καὶ τὸ ἀσφαλές ᾔθην ἑαυτῷ ἐκεῖθεν πραγματευσάμενος οὐδὲν ἑαυτῷ κέρδος ἐκ τούτου περιποιήσεται, ἀλλ' ἐφ' ᾧ ὁ νέος λαμβάνειν ὀφείλων ἀποκατάστασιν κερδήσαι ἐμελλε. ταῦτα τῷ δημοσίῳ περιελεύσονται· ἵνα ἐντεῦθεν ὁ τε ὄρκος διὰ τὸ σεβάσμιον μὴ παραβῆται καὶ ὁ καταφρονητὴς τοῦδε τοῦ διατάγματος, ἐκ περιεργίας κερδίσει μηδὲν ὀφείλοντος καὶ τοῦ συμβολαιογράφου ὃς ἐπὶ τοιοῦτῳ σωματικῷ ὄρκῳ συμβόλαιον ἀπαρτίζει τῆς ἰδίας στα[τίω]νος παρὰ τοῦ ἐπάρχου μετακινεῖσθαι τῶν ἄλλως προβαινόντων ὄρκων ἐπὶ κινητοῖς παρὰ ἀφηλίκων, ὡς ἡ τῶν νόμων δίδωσιν ἀθηντία, μηδεμίαν ἐκ τούτου τοῦ νόμου περιτροπὴν δεχομένων τινά· μόνους γάρ τοὺς ἐν ἐκποιήσεσιν ἀκινήτων καὶ τοῖς κατ' αὐτάς συναλλάγμασι προβαίνειν ὀφείλοντας ὄρκους ἐπὶ περιαιρέσει τάχα τῆς ἀποκαταστάσεως διὰ τοῦ παρόντος θεσπίσματος ἐκφυλοφορήσας, τοὺς λοιποὺς κατὰ τὴν τῶν νόμων ἰσχὺν ἐρρῶσθαι ἐπέτρεψεν.